

Els nabius d'Àneu

A la sala Nausica de l'Ateneu de Lleida, el Consell Cultural de les Valls d'Àneu presenta *Nabius*, un volum que aplega tots els quaderns temàtics centrals de la revista *Àrnica*. En un punt de la presentació del llibre (quin goig tornar a sentir una presentació en societat d'un llibre de coneixements, amb bibliografia, documentació gràfica i voluntat d'informació forta), el professor Llorenç Prats va dir que *Nabius* era un llibre de referència per a qualsevol pirineista, que aquell llibre permetia tenir accés a una informació rigorosa sobre cada un dels temes tractats. Rigor, va dir, amb passió. I va afegir mirant l'editor de closca brillant: de pirineistes, n'hi ha més que no semblaria a primer cop d'ull.

La cultura que va impulsar la creació d'Àr-

nica, en molts sentits, s'ha esgotat: les revistes, com tot en la vida, tenen el seu temps. Quan el tenaç Ferran Rella, el savi Llorenç Prats i l'hospitalari Joan Busqueta posaven per al fotògraf, els vaig veure d'esquena: tenien els cabells que blanquejaven. En canvi cada un d'ells està en un punt de maduresa intel·lectual i vital que segurament s'ha d'aprofitar per a la cultura general, encara que no sigui precisament "una cultura de masses". Però és cultura de referència, que deia Prats. Llibres als quals es poden referir els estudiosos quan volen escriure un paper o altre. Espills en què mirar-se quan es tracta d'estudiar el Pirineu català.

La cosa misteriosa és com passen i vénen les èpoques culturals, per dir-ho d'una manera que s'entengui. Quan els autors del *Nabius* van escriure aquells estudis, no sabien que estaven es-

crivint unes obres que quedarien com a pedra de toc de la cultura del Pirineu. Ignoraven que aquells folis escrits amb perícia i passió quedarien en un tot que es pot llegir i consultar, que passa de generació en generació, que és un record memorable en el vaivé confús de la vida.

Quan escrivíem a *Àrnica* no sabíem que aquella revista seria alguna cosa més que uns articles passatgers. I ara ho mirem amb certa nostàlgia.

En aquella presentació, Llorenç Prats va saber recollir una dada essencial: que els papers de *Nabius* eren alguna cosa més que un treball d'erudició local, estret de mires. Eren exactament uns papers que depassaven el local per entrar en l'acadèmic, en l'afany científic per la porta més llustrosa i brillant. La dels que saben i coneixen sense altre llorer que la pròpia curiositat emocional. I potser, encara que ja no es digui, plena d'amor per una terra i unes persones.

Andreu Loncà

Andreu Loncà